

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Baggängens vårdcentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2022-11-07

Datum

Region Örebro län

Ort

Eva de Fine Licht och Britt Bergström

Inspektörer

Styrkor

- Välutrustad vårdcentral i rymliga funktionella lokaler.
- Gott IT stöd.
- God handledning av erfarna handledare och bra tillgång till fortlöpande instruktion.
- Bra övergripande dokument, väl kända på enheten.
- Valfungerande studierektorsfunktion med bra rutiner för introduktion, IUP, FQ utbildningsdagar och uppföljning.
- Tillfredsställande tillgång till kurser och sidoutbildningsplatser.
- God introduktion lokalt.
- Påtagligt bra konsultationsträning och rutiner för detta.
- Respekterad handledningstid och kompetensutvecklingstid (lästid).
- Strukturerad fortbildning på läkarmötena ledda av ST i tur och ordning.
- Alla ST har ansvarsområden.
- ST med i vårdcentralens ledningsgrupp.
- God stämning i personalgruppen, bra utbildningsklimat. Man lyssnar in ST läkarnas synpunkter,

Svagheter

- Få specialister i allmänmedicin per listad befolkning och i relation till utbildningsuppdraget.
- På sikt generationsskifte på handledarsidan utan självklar tillväxt.
- Distanshandledning varannan vecka pga handledarnas deltidsarbete - verkar dock fungera väl och det finns alltid specialist på plats.

Förbättringspotential

- Man behöver bli fler specialister i allmänmedicin.
- ST läkarna bör fortlöpande börja dokumentera sin handledning och vid sina årsavstämningar reflektera skriftligt över sin kompetensutveckling (årsrapporter). Nu dokumenteras handledningen enbart av handledaren
- Att införa specialistkollegium med endast 2 handledare och ingen ytterligare stadigvarande specialist kan tyckas överdrivet, men mallarna kan användas både för heltäckande bedömning och ST-läkarnas självreflektion.
- Man bör försöka öka på antalet tillfällen med kompetensbedömning - kunskap rutiner och vilja finns hos både ST och HL.
- Planen för när ST inte fungerar finns ej lokalt i skriftlig form - men skapas under granskningsdagarna och behöver nu bara implementeras.
- Man behöver skapa ett mer heltäckande sätt för alla ST att presentera sina FoU arbeten muntligt. De läggs redan skriftligt på hemsida.
- Man behöver ytterligare poängtera värdet av Mitt-i-ST.
- Man behöver komma igång med handledarträffar regionalt vilket fungerat före pandemin men legat nere. Under granskningsdagarna planerar studierektorerna in dagar under vårterminer med omedelbar verkan.

STRUKTUR

A Verksamheten

Relativt stor vårdcentral (11 363 listade) belägen i Karlskoga. Man har ett fullständigt uppdrag med familjecentral, MVC och äldreboende, fysioterapeuter, kuratorer. Till vårdcentralen är knutet fem specialister i allmänmedicin varav två är fast anställda motsvarande 1,55 ssg, en anställd via hyravtal på 0,9 ssg samt två specialister som är timanställda motsvarande 1,0ssg". Alla dessa behöver och får handledning. Enheten har en historik av gediget arbete med sk "pre-ST" - ett projekt att under ett år introducera EU-utbildade redan legitimerade unga läkare i svensk sjukvård för att sen fortsätta som ST läkare. 3 av vårdcentralens 4 ST-läkare har genomgått denna utbildning och valt att stanna. Man tar emot studenter från Örebro Universitet. Området har ett brett patientunderlag och betecknas som ett socialt utsatt område blandat med mer välmående områden. Vårdcentralsjouren för hela området lokaliserat i enhetens lokaler.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Endast 2 specialister anställda på enheten motsvarande 1.55 helhetstjänster. Man ser till att alltid någon är på plats och ger instruktion men varannan vecka får ST sin personliga handledning digitalt. Alla verkar nöjda med upplägget. En av enhetens fast anställda specialister ansvarar för ÄBO och hyrläkarspecialisten ansvarar för HSV och handleder ST-läkarna". Samma gäller BVC och mödravård. Övrig personalgrupp stabil.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Fina moderna ändamålsenliga lokaler. Alla ST har bra expeditioner. Det finns all behövlig utrustning (ögon- och öronmikroskop, rektoskop och välfungerande akutrum och rum för gynekologiska undersökningar). Bra IT stöd.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Man har bra stöd från regionens studierektorer. Dessa är med vid anställningen eftersom ST anställs av Hälsovalet och är en fri nyttighet för vårdcentralen. Inom första halvåret kallas ST och handledare till ett uppstartsinternat på Loka Brunn tillsammans med övriga ST som just anställts. Man informeras om ST-upplägget och de styrdokument regionen utformat liksom författningen och får gott om tid att utarbeta sin IUP. Denna utvärderas sen på ett uppföljande möte i samma grupp ett år senare. Önskemål om sidoutbildningar lämnas till administratör på studierektorsenheten som sköter placeringarna. Man lämnar också in önskemål om de obligatoriska a+b kurserna som sköts centralt. På enheten tid för handledning mist en timma per vecka, lästid 4 timmar per vecka, tillgång till FQ grupp och ST seminarier 2+1 dagar per år.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Alla ST har specialistkompetent handledare, regelbunden handledningstid (ena veckan öga mot öga- andra veckan digitalt). Man har ständig tillgång till specialistkompetent kollega för instruktion. Man är väl förtrogna med sit-in och bedömningsmallar och det görs regelbundet, men man kan lägga ytterligare fokus på detta. ST-läkarna väl medvetna om att det är ett gemensamt ansvar mellan handledare och ST. Uppföljning av IUP görs första året tillsammans med SR och sen varje år tillsammans med handledare. ST-läkarna skulle behöva tydligare dokumentera sin kompetensutveckling kanske genom årliga rapporter där man reflekterar över sin kompetensutveckling med egna ord. Studierektor brukar också komma ut till enheten för slutsamtal.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Fungerar väl - man har tillgång till ett program för a- och b - kurserna tillsammans med andra specialitetens ST. Det är trångt och ibland kan man få vänta på sin kurs men det ordnar sig alltid. Man har ryggsäckspengar (runt 30 000/ år) och det brukar räcka väl. Studierektorerna ordnar 2 +1 seminariedag per år. Man har tillgång till flera IT stöd och kan även komma åt artiklar i fullformat.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Det finns tillgång till FOU-kurs och handledare till vetenskapligt arbete. Socialstyrelsen godkänner dock masterarbeten utförda under svensk läkarutbildning och Örebroregionen har därför beslutat att det inte är ett krav att ST utför ett FOU- projekt eller kurs men studierektorerna rekommenderar att man gör det. En av ST på denna VC som är svenskutbildad kommer inte att göra ett nytt FoU arbete, men däremot ett mer ambitiöst kvalitetsarbete. Övriga tre ST är utbildade i Rumänien och kommer att behöva både kurs och FoU arbete. I det dagliga arbetet förs vetenskapliga diskussioner- man har välfungerande läkarmöten där man både undervisar varandra, diskuterar regionala riktlinjer och av och till läser artiklar. Man delar också ofta länkar med varandra till intressant läsning. På direkt fråga tycker ST-läkarna att de får feedback även på sin förmåga till vetenskapligt förhållningssätt.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Alla ST-läkarna har olika uppdrag. En sitter med i ledningsgruppen, någon är fackligt aktiv och andra har mer medicinskt inriktade ledningsuppdrag. Man undervisar och ansvarar för delar av läkarmötena. Man upplever att man får feedback på sina insatser. Man har studenter på vårdcentralen. Alla dessa behöver och får handledning men har inte eget ansvar utan hjälper den specialist som är studentansvarig med uppdraget. Den ST som snart är färdig kommer att handleda nästa AT. Chefen positiv till att utvidga ledarskapsträningen och låta ST-läkarna följa med i arbetet som chef ett par dagar. Kommunikationsträningen sköts föredömligt. Man jobbar med 360 gradersvärderingar.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.